

get Noget til at afdrage Sjælben, men dette er en rent privat Sag imellem Valgmenighedens Medlemmer, hvori Staten ikke kan blande sig; men jeg tror ogsaa ad denne Vej at komme til det Resultat, at Ændringsforslaget umulig kan vedtages. Med Hensyn til det, jeg bemærkede om Kirkens Benyttelse til de enkelte kirkelige Handlinger, tror jeg heller ikke at kunne lade uomtalt, at Valgmenighedsloven af 1868 har den Bestemmelse, at Kirke- og Undervisningsministeriet er den Myndighed, der træffer Bestemmelse med Hensyn til Valgmenighedsmedlemmernes Brug af Sognets Kirke og Kirkegaard; men hvis man vedtager dette Ændringsforslag, vil det ogsaa i denne Henseende i en ikke ringe Udstrækning komme til at forandre det Bestaaende; man vil ogsaa paa dette Punkt paa den besynderligste Maade af Verden komme til at forandre Valgmenighedsloven. Den ærede Ordfører har ganske vist i Dag med Varme omtalt Forhold, som vedkomme dette Ændringsforslag; men jeg har ikke deri kunnet se det Allermindste, som kunde fjerne de Betænkeligheder, jeg nu har tilladt mig at fremsætte. — Det andet Ændringsforslag angaaende Afgangen til at faae theologiske Kandidater til Præster ved Valgmenighederne er før blevet saa udførlig behandlet, og jeg har ligeledes under 1ste Behandling her deltaget saa udførlig i Forhandlingerne derom, at jeg ikke nu skal indlade mig videre derpaa. Kun vil jeg gjøre den enkelte Bemærkning, at hvad man saa end kan sige for at fjerne de Betænkeligheder, som med Grund kunne reises derimod, forekommer det mig, at man ikke i Virkeligheden har anført en eneste Omstændighed, der har en saadan positiv Karakter, at den kunde indeholde nogen Grund til at optage en slig Bestemmelse i Loven. Det glædede mig, at den ærede Ordfører i Slutningen af sit Foredrag antydede, at Ændringsforslagene, hvis han skulde have affattet dem, maatte vilde være blevne anderledes affattede, og navnlig syntes han i den Henseende at hentyde til den Maade, hvorpaa de ere knyttede til den Lov, Regjeringen har forelagt. Det glæder mig, som sagt, at Opmærksomheden har været henvendt derpaa. Det vilde ligge udenfor det Diemed, jeg i Dag har havt med mit Foredrag, at gjøre opmærksom paa saadanne Punkter; men jeg giver den ærede Ordfører fuldstændig Ret i, at man neppe til en Lov, som ender med de Ord, at Lovsiften for Lovens Gyldighed bortfalder, kan sætte indgribende Bestemmelser, indlede ved Ordene: „Ligesaa“ og „Endvidere“.

Sogsbro: Jeg kan ikke sige Andet, end at det glædede mig at høre dette Foredrag af det ærede Medlem, som jo vel maa betragtes som en Hovedmodstander af vore Ændringsforslag. Det, som det ærede Medlem anførte, angik jo egentlig ikke det, som er Gjenstand for vore Forslag, men kun den Form, hvorunder de ere fremkomne, og i den Henseende har jeg jo — som det ærede Med-

lem ganske rigtig bemærkede — allerede antydet, at vi selv have havt en Følelse af, at Formen ikke var saa heldig, som den kunde være, saa, naar vi ere gaaede ind paa denne Form, er det, fordi den saaledes er fremkommen i det andet Thing, og tillige fordi vi antog, at der maatte der vilde reise sig en større Modstand imod Sagen selv end her. Vi fandt det da naturligt, at man der bestemte Formen, medens vi her være villige til i den Henseende at rette os efter, hvad man der maatte blive enig om. I Øvrigt kan jeg ikke se Andet, en at en stor Del af, hvad det ærede Medlem anførte, var fuldstændig urigtigt. Det ærede Medlem kom saaledes til at omtale, at vi ifjor ved Loven om Brugen af Kirkerne vilde hjælpe Valgmenighedsmedlemmerne til at bruge deres Sognekirker; men det var, som vi den Gang udtrykkelig sagde, slet ikke vor Tante. Vi vilde kun hjælpe Sognebaandsløjerne, blandt Andet ogsaa fordi vi troede, at man ved at hjælpe dem for en stor Del vilde gjøre Dannelsen af sørgene Valgmenigheder overskødig. Man kunde derfor lige saa vel sige, at dette var at gaa imod Valgmenighederne. Da vort Forslag mødte Modstand fra det ærede Medlems og den ærede Ministers Side, foreslog vi ved 3die Behandling udtrykkelig at undtage Valgmenighedsmedlemmerne fra den Ret, vi ønskede at give Sognebaandsløjerne; men uagtet vi gjorde dette, kunde vi dog ikke naae vor Hensigt at vinde det ærede Medlem og den ærede Minister for vort Forslag; vi toge det da tilbage og lode det staa i den Stille, som det havde faaet ved 2den Behandling. Vi havde altfaa slet ikke den Hensigt, som det ærede Medlem vilde lægge ind deri, og hvis han paany vil gjenneegaa Forhandlingerne fra den Tid, vil han kunne faae fuldstændig Klarhed derom. Det ærede Medlem sagde endvidere, at vi vilde give de 10 Familiefædre en større Ret end de øvrige Familiefædre i Menigheden med Hensyn til Benyttelsen af Kirken. Ja, det er til en vis Grad rigtigt; men hvis denne Indskrænkning ligger det ærede Medlem saa meget paa Sinde, hvorfor foreslog han da ikke forrige Aar at indrykke de andre Medlemmer af Sognet en lignende Ret, saa havde vi kunnet hjælpe ham til at føre det igennem? Men dette var jo langt fra Tilfældet. Vi vilde den Gang have været villige til at indrykke Sogneboerne en større Ret, end de fik — det vil det ærede Medlem vistnok vide — men troede ikke at kunne sætte det igennem. Ogsaa den Gang som han med lignende Indvendinger som nu imod vort Forslag om den større Ret for de 10 Sognebaandsløjere, og jeg svarede ham da, at den naturlige Grund til, at man kunde indrykke de 10 Sognebaandsløjere en større Ret, var den, at disse Sognebaandsløjere ikke vilde bruge Kirken for en fremmed Præst, som de ikke stode i andet Forhold til end det, at de ønskede at høre ham, men til en Præst, til hvem de havde sluttet sig i et fuld-